

Streszczenie

Niniejsza rozprawa doktorska ma charakter interdyscyplinarny, gdyż swoim zakresem obejmuje sprawy znajdujące się na styku działalności geologicznej oraz aspektów prawnych z zakresu Prawa geologicznego i górniczego, Prawa administracyjnego oraz Prawa cywilnego. Podczas prowadzenia badań naukowych kluczowe jest zdiagnozowanie najważniejszych problemów w administracji geologicznej oraz zaproponowanie najlepszych możliwych rozwiązań w celu usprawnienia jej funkcjonowania.

Jednym z najważniejszych elementów pracy doktorskiej jest wyjaśnienie funkcjonowania administracji geologicznej oraz jej organów. W Polsce są 3 organy administracji geologicznej. Zadania administracji geologicznej wykonują organy rządowe oraz organy samorządowe. Zadania administracji geologicznej są realizowane przez organy, które nie muszą realizować tych zadań samodzielnie. Osoby będące piastunami organów administracji geologicznej powinny korzystać z pomocy wyspecjalizowanych pracowników podlegających bezpośrednio kierownikom tych organów. Prawo geologiczne i górniczne wprowadza obowiązek tworzenia takich stanowisk pracy w urzędach obsługujących te organy, mimo to wiele samorządów wciąż nie realizuje w pełni ustawowych obowiązków. Do największych mankamentów obecnych przepisów prawa należy zaliczyć to, że organy administracji geologicznej bez względu na zajmowany poziom w strukturze nie współdziałają ze sobą. Ponadto Prawo geologiczne i górniczne nie zawiera regulacji prawnych dotyczących podstawowych kwalifikacji dla osób pełniących najważniejsze funkcje w administracji geologicznej, w szczególności dotyczących Głównego Geologa Kraju. Nie ma również merytorycznego wsparcia ze strony innych organów administracji publicznej dla lokalnej administracji geologicznej. W rezultacie Polska ma wciąż duży problem z nielegalną eksploatacją. W przypadku lokalnej administracji geologicznej brakuje doświadczonych pracowników i nowoczesnego sprzętu. Wynika to z niedofinansowania regionalnej i lokalnej administracji geologicznej oraz z niewłaściwego rozdzielania pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego przychodów z tytułu prowadzonej działalności geologicznej i górniczej.

W niniejszej rozprawie doktorskiej została opisana również właściwość organów administracji geologicznej, a w szczególności niejasności związane ze stosowaniem przepisów zawartych w Kodeksie postępowania administracyjnego. Opisane zostały również przepisy regulujące zadania i kompetencje organów administracji geologicznej, które są uregulowane w Prawie geologicznym i górnicznym oraz w innych aktach prawnych. W trakcie analizy przepisów dotyczących właściwości organów administracji geologicznej wskazuje kilka

przypadków regulacji prawnych, które nie odpowiadają specyfice działalności geologicznej. Do największych problemów należy zaliczyć przepisy dotyczące właściwości instancyjnej samorządowych kolegiów odwoławczych, które nie posiadają specjalistycznej wiedzy w zakresie działalności geologicznej. W efekcie obecnie stosowane rozwiązania powodują istotne straty w gospodarce. W związku z powyższym w niniejszej rozprawie doktorskiej zaproponowano odpowiednie rozwiązania legislacyjne.

Przed przystąpieniem do opisywania propozycji zmiany ustawy, dokonałem przeglądu europejskiego ustawodawstwa w wybranych państwach. Do mojej analizy zostały wybrane następujące kraje: Niemcy, Austria, Szwajcaria, Portugalia, Czechy oraz Norwegia. Analiza systemów prawnych innych państw dostarczyła wielu ciekawych rozwiązań prawnych oraz ukazała różne podejście państw do zarządzania złożami kopalin, które były uwzględniane w dalszej części rozprawy doktorskiej przy konstruowaniu postulatów kierowanych do polskiego ustawodawcy.

W końcowej części mojej pracy zawarto propozycje zmiany Prawa geologicznego i górniczego. Część zaproponowanych rozwiązań ma charakter drobnych zmian, które doprecyzowują niejasne przepisy (np. właściwość miejscową). Z kolei część proponowanych rozwiązań prowadzi do istotnych zmian polegających m.in. na przesunięciu kompetencji pomiędzy organami administracji rządowej i samorządowej oraz tworzeniem nowych organów.

Istotnym wnioskiem wynikającym z niniejszej rozprawy jest to, że reforma administracji geologicznej powinna polegać na wzmocnieniu roli osób faktycznie realizujących w imieniu organu zadania administracji geologicznej, w szczególności poprzez dookreślenie ich pozycji w strukturach organów, wsparcie merytoryczne oraz uelastycznienie struktury administracji geologicznej. Za szczególnie ważną dla polskiej geologii uznano potrzebę wzmocnienia współdziałania poszczególnych organów administracji geologicznej oraz efektywniejsze realizowanie jej zadań w skali kraju. Autor wyraża nadzieję, że zaproponowane rozwiązania zostaną wykorzystane w trakcie prac nad reformą administracji geologicznej.

29.12.2020 Modestus Grom